

Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek

Call for proposals

Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs

2020-2021

Den Haag, april 2019
Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond	1
1.2	Beschikbaar budget	1
1.3	Geldigheidsduur call for proposals	1
2	Doel	2
2.1	Peilingsonderzoeken	2
2.2	Algemene uitgangspunten voor Peil.Leesvaardigheid	2
3	Richtlijnen voor aanvragers	11
3.1	Wie kan aanvragen	11
3.2	Wat kan aangevraagd worden	11
3.3	Wanneer kan aangevraagd worden	14
3.4	Het opstellen van de aanvraag	14
3.5	Subsidievoorwaarden	14
3.6	Het indienen van een aanvraag	17
4	Beoordelingsprocedure	18
4.1	Procedure	18
4.2	Criteria	20
5	Contact en overige informatie	23
5.1	Contact	23

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) coördineert en financiert onderwijsonderzoek en bevordert de verbinding tussen wetenschappelijk onderzoek en de praktijk van het onderwijs. Zo werkt het NRO aan vernieuwing en verbetering van het onderwijs.

Het NRO is onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Deze call for proposals geeft een overzicht van de procedure voor het indienen van een subsidieaanvraag, en de beoordeling en selectie daarvan, voor het peilingsonderzoek leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs 2020-2021 (verder: Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs). Bijzonder aandachtspunt voor dit peilingsonderzoek is dat de afname zal worden gecombineerd met PIRLS (Progress in International Literacy Study), om het basisonderwijs minder te belasten met onderzoek en om de opbrengsten van beide peilingen te vergroten. Dit betekent dat het peilingsonderzoek in het basisonderwijs zal worden afgenomen op de scholen die deelnemen aan PIRLS 2021. Deze basisscholen nemen met al hun groepen 6 deel aan PIRLS en met al hun groepen 8 aan Peil.Leesvaardigheid. Van aanvragers wordt daarom verwacht dat ze nauw samenwerken met het Nederlandse PIRLS-consortium onder leiding van het Expertisecentrum Nederlands (EN) als uitvoerders van PIRLS Nederland. Meer informatie over de samenwerking en verdeling van werkzaamheden is te vinden in paragraaf 2.2.

Aanvragers worden uitgenodigd om een uitgewerkte aanvraag in te dienen. Deze call for proposals is tot stand gekomen in samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs (verder: de inspectie) en valt onder verantwoordelijkheid van de programmacommissie van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO).

1.2 Beschikbaar budget

Het beschikbare budget voor de bijdrage aan Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs 2020-2021 bedraagt € 300.000,-. Dit budget is bestemd voor uitvoering van de in paragraaf 2.2 beschreven werkzaamheden.

1.3 Geldigheidsduur call for proposals

De deadline voor het indienen van intentieverklaringen is **13 juni 2019**, om 14:00 uur CE(S)T.

De deadline voor het indienen van aanvragen is **11 juli 2019**, om 14:00 uur CE(S)T.

Let op! Ter voorbereiding op de aanvraag vindt op **11 juni van 15:00-16:30 uur** een **informatiebijeenkomst** plaats bij de Inspectie van het Onderwijs betreffende de verdeling van de werkzaamheden tussen het Nederlandse PIRLS-consortium en de mogelijke uitvoerders van het peilingsonderzoek.

2 Doel

Voor deze subsidieronde kunnen aanvragen worden ingediend voor het uitvoeren van het peilingsonderzoek naar de leesvaardigheid van leerlingen in groep 8 van het basisonderwijs en schoolverlaters speciaal basisonderwijs¹, mede in relatie tot de resultaten van de vorige peiling leesvaardigheid die door Cito is uitgevoerd². Daarnaast dient het peilingsonderzoek zicht te geven op het onderwijsleerproces voor leesvaardigheid op basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs.

2.1 Peilingsonderzoeken

Sinds 2014 voert de inspectie de regie over de peilingsonderzoeken onder de naam Peil.onderwijs (spreek uit: peil-punt-onderwijs). De onderzoeken worden sinds 2016 via het NRO uitgezet. De peilingen richten zich op de leergebieden die onderscheiden worden in de kerndoelen en vinden plaats in groep 8 van het basisonderwijs en/of bij schoolverlaters in het speciaal (basis)onderwijs. Peilingen in het primair onderwijs bieden in de volle breedte zicht op leerlingresultaten, ontwikkelingen in resultaten en resultaten in relatie tot het onderwijsleerproces (aanbod, tijd en kwaliteit). Peil.onderwijs heeft betrekking op hetgeen leerlingen kennen en kunnen; het gaat om kennis, vaardigheden en houding en kan zowel het leerproces als het leerresultaat betreffen.

De resultaten van peilingsonderzoek vormen de basis voor een (maatschappelijke) dialoog over de inhoud, kwaliteit en het niveau van het onderwijs en bieden bruikbare inzichten aan scholen, schoolbesturen, beleidsmakers en methode- en toetsontwikkelaars. De inspectie wil in het peilingsonderzoek niet alleen volstaan met constatering over prestaties van leerlingen. Er dient ook te worden gezocht naar verbanden tussen de prestaties en kenmerken van leerlingen, scholen en het onderwijsleerproces. De vraag of de prestaties van de leerlingen voldoende zijn, vormt onderwerp van het maatschappelijk debat.

Peil.onderwijs is onderdeel van de stelselmonitoring door de inspectie. Aan de hand van de peilingen worden uitspraken gedaan over de resultaten op het niveau van het onderwijssysteem, niet op het niveau van individuele leerlingen of scholen. De anonimiteit van de deelnemende scholen en leerlingen in de publicaties over de onderzoeken is volledig gewaarborgd. Voor deelnemende scholen wil de inspectie meerwaarde creëren in de vorm van een terugkoppeling die handvatten biedt voor de eigen kwaliteitszorg. Deze terugkoppeling wordt verzorgd door de partijen die de peilingsonderzoeken uitvoeren.

2.2 Algemene uitgangspunten voor Peil.Leesvaardigheid

Bij de uitwerking van het onderzoek dient rekening gehouden te worden met de onderstaande kaders.

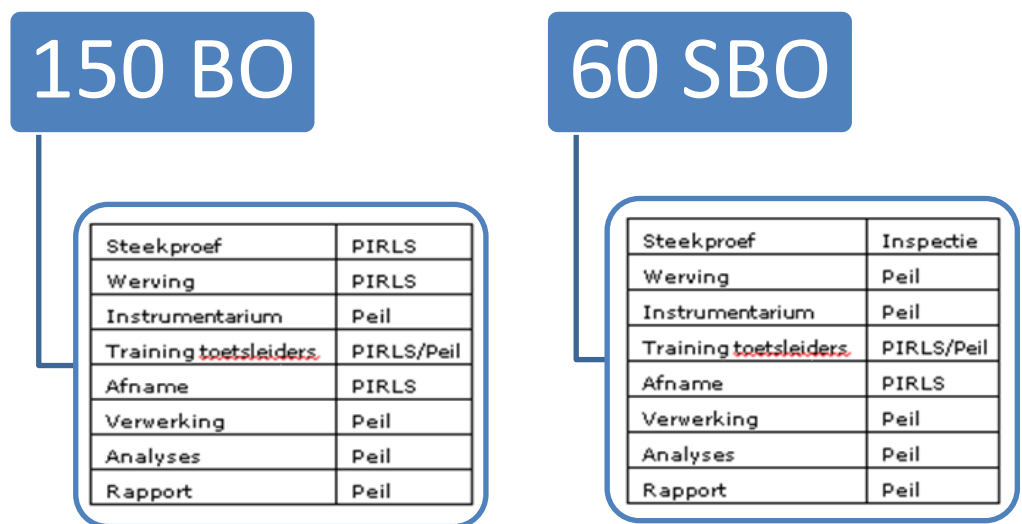
¹ Met schoolverlaters wordt bedoeld: leerlingen uit het laatste leerjaar van het speciaal basisonderwijs die na dit schooljaar uitstromen naar (een vorm van) het voortgezet onderwijs.

² Kuhlemeier, H., Jolink, A., Krämer, I., Hemker, B., Jongen, I., Berkel, S. van, & Bechger, T. (2014). *Balans van de leesvaardigheid in het basis- en speciaal basisonderwijs 2*. Uitkomsten van de peilingen in 2011 en 2012 in groep 8, groep 5 en de eindgroep van het SBO. Arnhem: Cito

2.2.1 Werkzaamheden voor het peilingsonderzoek

Zoals in de inleiding van de call aangegeven, zal de afname van Peil.Leesvaardigheid worden gecombineerd met PIRLS. In figuur 1 hieronder wordt aangegeven op welke werkzaamheden het peilingsonderzoek, dat in deze subsidieronde wordt gefinancierd, zich dient te richten. Dit betreft primair de in de figuur met 'Peil' aangeduide werkzaamheden. Waar in de figuur gesproken wordt van PIRLS worden de werkzaamheden uitgevoerd door het Nederlandse PIRLS-consortium; bij de aanduiding 'PIRLS/Peil' gaat het om werkzaamheden die door beide consortia in gezamenlijkheid uitgevoerd dienen te worden. Bij 'Inspectie' om werkzaamheden die de Inspectie van het Onderwijs uitvoert. Onder de figuur wordt de verdeling van werkzaamheden nader toegelicht. Het beschikbare budget voor Peil.Leesvaardigheid dient te worden aangewend voor alle werkzaamheden die (mede) door de aanvragers worden uitgevoerd. De werkzaamheden die het Nederlandse PIRLS-consortium uitvoert, worden separaat gefinancierd en maken geen onderdeel uit van de aanvraag.

Figuur 1: Overzicht te verrichten werkzaamheden Peil.Leesvaardigheid

Toelichting bij figuur 1:

1. De steekproef voor de basisscholen wordt getrokken door Statistics Canada in samenwerking met het Nederlandse PIRLS-consortium. De steekproef voor sbo wordt getrokken door de inspectie (zie ook paragraaf 2.2.3). Voor het basisonderwijs is de steekproefomvang 150 scholen, waarvan het streven is om minimaal 85% te realiseren, d.w.z. ongeveer 130 scholen. Voor het speciaal basisonderwijs betreft het een steekproefomvang van 60 scholen, waarvan het streven is eveneens 85% te realiseren. Dit betreft ongeveer 50 scholen.
2. De werving van de basisscholen wordt uitgevoerd door het Nederlandse PIRLS-consortium. De werving van de sbo-scholen wordt uitgevoerd door aanvragers. Het verdient aanbeveling de werving van basis- en sbo-scholen in ieder geval qua timing op elkaar af te stemmen.
3. Aanvragers zijn verantwoordelijk voor de samenstelling/het ontwikkelen van het meetinstrumentarium voor het in kaart brengen van de leesvaardigheid van leerlingen einde (speciaal) basisonderwijs volgens de specificaties in paragraaf 2.2.2. Ook het ontwikkelen van vragenlijsten voor het in kaart brengen van het onderwijsleerproces op het gebied van leesvaardigheid en de relevante achtergrondkenmerken van de deelnemende leerkrachten en leerlingen valt onder de verantwoordelijkheid van aanvragers. Indien conceptueel aansluitend

kunnen voor deze vragenlijsten items uit de PIRLS-vragenlijsten worden benut. Voor de schoolleidersvragenlijst wordt in het basisonderwijs gebruik gemaakt van de PIRLS-schoolleidersvragenlijst. Voor het sbo dient deze schoolleidersvragenlijst te worden aangepast en indien wenselijk ook aangevuld door aanvragers.

4. Aanvragers zijn verantwoordelijk voor het trainen van de toetsleiders van het Nederlandse PIRLS-consortium als het gaat om de afname van de specifiek voor het peilingsonderzoek ontwikkelde leerkracht- en leerlingvragenlijsten, de schoolleidersvragenlijst voor het sbo en de taken leesvaardigheid voor de leerlingen einde (speciaal) basisonderwijs. De training van de toetsleiders wordt in nauw overleg met het Nederlandse PIRLS-consortium opgezet en uitgevoerd.
5. De dataverzameling met de door aanvragers ontwikkelde instrumenten op alle basisscholen en sbo-scholen in de steekproef vindt plaats door toetsleiders van het Nederlandse PIRLS-consortium. De totale afname van het instrumentarium bij de leerlingen mag maximaal 2,5 uur (op dezelfde afnamedag) in beslag nemen.
6. De dataverwerking vindt plaats door aanvragers. Dit geldt voor de data van alle instrumenten met uitzondering van de PIRLS-schoolleidersvragenlijst in het basisonderwijs. De data van deze vragenlijst wordt door het Nederlandse PIRLS-consortium verwerkt en aan aanvragers ter beschikking gesteld.
7. Aanvragers zijn verantwoordelijk voor het verrichten van de analyses op *alle* voor het peilingsonderzoek verzamelde data (zie paragraaf 2.2.5), inclusief het overbrengen van standaarden op de referentieniveaus door ijking aan de (niet-openbare) referentiesets³ leesvaardigheid.
8. De rapportage naar de deelnemende scholen is een gecombineerde inspanning van zowel aanvragers als het Nederlandse PIRLS-consortium. Datzelfde geldt voor de eindrapportage van het peilingsonderzoek (zie paragraaf 2.2.5). In aanvulling op de rapportage aan de deelnemende scholen, krijgen zij de mogelijkheid om aan een workshop deel te nemen. In deze workshop, georganiseerd en gefinancierd door het Nederlandse PIRLS-consortium, worden recente wetenschappelijke inzichten gedeeld en krijgen deelnemers de kans in gesprek te gaan over praktische toepassingen van deze inzichten.

Let op! Ter voorbereiding op de aanvraag vindt op **11 juni van 15.00-16.30 uur** een **informatiebijeenkomst** plaats bij de Inspectie van het Onderwijs betreffende de verdeling van de werkzaamheden tussen het Nederlandse PIRLS-consortium en de mogelijke uitvoerders van het peilingsonderzoek.

³ Ten behoeve van de ijking aan de referentiesets leesvaardigheid zijn voor het lezen van zakelijke teksten 32 1F-items (bij 10 teksten) en 45 2F-items (bij 10 teksten) beschikbaar. Voor het lezen van literaire en fictionele teksten zijn 15 1F-items (bij 4 teksten) en 14 2F-items (bij 2 teksten) beschikbaar. Na toekenning stelt de inspectie deze potentiële ankeritems uit de niet-openbare referentiesets (met bijbehorende data) beschikbaar aan aanvragers, onder voorwaarde van geheimhouding. Aanvragers zijn verantwoordelijk voor de selectie van de ankeritems uit de totale set van ankeritems. In de referentiesets voor 1F en 1S/2F ontbreken opgaven over *Evalueren/reflecteren* en *Samenvatten* als kenmerken van de taakuitvoering bij het domein Leesvaardigheid. Zie paragraaf 2.2.2 voor meer informatie.

2.2.2 Leerlingprestaties leesvaardigheid en kenmerken van de deelnemende leerlingen, leerkrachten en scholen

Leerlingprestaties leesvaardigheid

Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs richt zich op het verzamelen van informatie over de leesvaardigheid van leerlingen einde basis- en speciaal basisonderwijs. De referentieniveaus leesvaardigheid, als onderdeel van het Referentiekader Taal en Rekenen (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2010), vormen het uitgangspunt voor het samenstellen/ontwikkelen van het instrumentarium voor dit peilingsonderzoek.

Onderstaande beschrijving specificceert de minimale eisen die aan het instrumentarium voor het peilingsonderzoek worden gesteld. Deze eisen zijn gebaseerd op de domeinbeschrijving 'Leesvaardigheid in het basisonderwijs' (zie bijlage op de financieringspagina bij deze call). Onder meer omwille van de uitvoerbaarheid van het peilingsonderzoek zijn daarbinnen in de inhoudsbeschrijving hieronder nadere keuzes gemaakt.

Conform het referentiekader wordt in het basis- en speciaal basisonderwijs zowel het **lezen van zakelijke teksten** als het **lezen van literaire en fictionele teksten** gepeild op niveau 1F en niveau 1S/2F. Voor zakelijke teksten gaat het daarbij om zowel informatieve, instructieve als betogende teksten. Het meetinstrumentarium bevat zowel gesloten als open vragen en toetst de volgende kenmerken van de taakuitvoering:

- Begrijpen
- Interpreteren
- Evalueren
- Samenvatten (alleen bij zakelijke teksten)
 - o Schematiseren van informatie
 - o Formuleren van een samenvatting

Specifiek voor *Evalueren* kan gedacht worden aan het opnemen van een taak waarbij twee teksten over hetzelfde onderwerp vergeleken moeten worden. Een andere (aanvullende) mogelijkheid is het opnemen van het type open vragen zoals gehanteerd in PIRLS (voor het concept framework van PIRLS, zie <https://timssandpirls.bc.edu/pirls2021/>). Indien gebruik gemaakt wordt van open opgaven dienen deze zo min mogelijk een beroep te doen op de schrijfvaardigheid van leerlingen. Dit geldt uiteraard ook voor open opgaven bij de overige kenmerken van de taakuitvoering (met name bij samenvatten).

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat, in afwijking van het Referentiekader en de domeinbeschrijving, de kenmerken *Techniek en woordenschat* en *Opzoeken* binnen de context van deze peiling niet hoeven te worden gepeild. Wel wordt aanvragers verzocht om binnen het kenmerk *Begrijpen* enkele vragen naar woordbetekenis op te nemen en voor een indicatie van het technisch leesniveau het AVI-niveau van alle deelnemende leerlingen op te vragen.

Ten aanzien van de teksten die in het peilingsonderzoek worden gebruikt, gelden de volgende vereisten:

- Er is sprake van een grote diversiteit aan teksten. Het gaat daarbij om zowel zakelijke als literaire en fictionele teksten, met een nadruk op zakelijke teksten.
- De teksten dienen aan te sluiten bij leespraktijken op school en thuis. Het betreft dus ook authentieke teksten.
- De teksten sluiten aan bij de belevingswereld van leerlingen einde (speciaal) basisonderwijs en houden rekening met de verschillende achtergronden van leerlingen binnen onze pluriforme samenleving.

- De teksten moeten verschillen in lengte. Er is met andere woorden sprake van zowel korte als langere teksten.
- In de teksten worden verschillende tekststructuren gebruikt, bijvoorbeeld chronologisch en oorzaak-gevolg.

Als onderdeel van het peilingsonderzoek maakt iedere leerling teksten over verschillende onderwerpen.

Door het overbrengen van de standaarden op de referentiesets leesvaardigheid, dient in het peilingsonderzoek te worden vastgesteld of de leerlingen presteren op niveau 1F of 1S/2F en dienen de prestaties van verschillende type leerlingen te worden getypeerd (zie de onderzoeksvragen in paragraaf 2.2.4). Conform de verantwoordingsrapportage van het project 'Referentiesets Nederlandse taal (lezen) en rekenen'⁴ ontbreken in de referentiesets voor 1F en 1S/2F opgaven over *Evalueren/reflecteren* en *Samenvatten* als kenmerken van de taakuitvoering bij het domein Leesvaardigheid. Aanvragers dienen in hun aanvraag te specificeren op welke manier zij de standaarden op de referentiesets⁵ willen overbrengen op het instrumentarium voor het peilingsonderzoek, rekening houdend met deze beperking.

Voor het ontwikkelen van het instrumentarium kan, naast het ontwikkelen van nieuwe opgaven, indien mogelijk ook gebruik worden gemaakt van bestaande instrumenten. Indien gebruik gemaakt wordt van bestaande instrumenten dienen deze voldoende dekkend te zijn voor de inhoud, passend bij de toetsdoelen en de diversiteit en variabiliteit in de populatie. Bovendien dient bij (het ontwikkelen van) het instrumentarium de context van het speciaal basisonderwijs in ogenschouw te worden genomen. Dit geldt eveneens voor de afnamecondities waarbij rekening moet worden gehouden met specifieke kenmerken van deze leerlingpopulatie. Aanvragers wordt bovendien verzocht om voor items die zowel in het basisonderwijs als speciaal basisonderwijs worden afgenomen, onderzoek te doen naar DIF (Differential Item Functioning) met betrekking tot onderwijssoort (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs). Ook onderzoek naar DIF in de tijd (2011/2012 versus 2021) vormt onderdeel van de werkzaamheden in verband met het verzoek aan aanvragers om te rapporteren over de verschillen in leerlingprestaties met het vorige peilingsonderzoek leesvaardigheid dat door Cito is uitgevoerd⁶.

Kenmerken van de deelnemende leerlingen, leerkrachten en scholen

Voor het in kaart brengen van het onderwijsleerproces op het gebied van leesvaardigheid en de relevante kenmerken van de deelnemende scholen, leerkrachten en leerlingen, ontwikkelen aanvragers vragenlijsten. Daartoe wordt aanvragers verzocht om met informatie uit de reviewstudie (Houtveen, Van Steensel & De la Rie 2019, zie bijlage op de financieringspagina bij deze call) een conceptueel model op te stellen. Aanvullend hierop bieden de in paragraaf 2.2.4 geformuleerde onderzoeksvragen een kader voor de minimaal te verzamelen informatie ten aanzien van de kenmerken van de deelnemende leerlingen, leerkrachten en scholen.

⁴ CvTE (2014). *Rapportage referentiesets Nederlandse taal (lezen) en rekenen*. Verantwoording project. Utrecht: CvTE. Geraadpleegd op 21 maart 2019 via

http://www.toetsspecials.nl/html/referentiesets/rapportage_referentiesets.shtm

⁵ Ten behoeve van de ijking aan de referentiesets leesvaardigheid zijn voor het lezen van zakelijke teksten 32 1F-items (bij 10 teksten) en 45 2F-items (bij 10 teksten) beschikbaar. Voor het lezen van literaire en fictionele teksten zijn 15 1F-items (bij 4 teksten) en 14 2F-items (bij 2 teksten) beschikbaar.

⁶ De inspectie stelt hiertoe potentiële ankeritems (met bijbehorende data) uit het vorige peilingsonderzoek beschikbaar aan aanvragers, onder voorwaarde van geheimhouding. Aanvragers zijn verantwoordelijk voor de selectie van ankeritems die passen bij de huidige inhoudelijke kaders.

Het conceptueel model dient de basis te vormen voor de in kaart te brengen algemene (zoals geslacht) en domeinspecifieke (zoals leesmotivatie) kenmerken van leerlingen, leerkrachten en onderwijsleerproces en het onderzoeken van de samenhang tussen de domeinspecifieke kenmerken en de leesprestaties van de leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs, controlerend voor algemene achtergrondkenmerken. Indien conceptueel aansluitend kunnen voor de vragenlijsten items c.q. schalen uit de PIRLS-vragenlijsten worden benut.

N.B. Voor de schoolleidersvragenlijst wordt in het basisonderwijs gebruikgemaakt van de PIRLS-schoolleidersvragenlijst. Voor het sbo dient deze schoolleidersvragenlijst te worden aangepast en indien wenselijk ook aangevuld door aanvragers.

2.2.3 Steekproefkader en uitsluitingscriteria

Steekproefkader basisonderwijs

Het peilingsonderzoek vindt in het basisonderwijs plaats op de aan PIRLS deelnemende scholen. De stratificatie en trekking van de steekproef voor het basisonderwijs vindt plaats op basis van de uitgangspunten van PIRLS en wordt uitgevoerd door Statistics Canada in samenwerking met het Nederlandse PIRLS-consortium. De werving van de basisscholen wordt uitgevoerd door het Nederlandse PIRLS-consortium.

Naar verwachting nemen er minimaal 130 scholen deel aan het peilingsonderzoek (zie ook paragraaf 2.2.1). Indien op deze scholen sprake is van meerdere groepen 8, nemen al deze groepen aan het peilingsonderzoek deel. De leerlingen in groep 8 van deze scholen krijgen het door de aanvragers ontwikkelde instrumentarium voorgelegd om de leerlingprestaties in kaart te brengen. Ook vullen de leerlingen een door de aanvragers ontwikkelde vragenlijst in. De totale afname van deze instrumenten mag maximaal 2,5 uur (op dezelfde afnamedag) in beslag nemen. Daarnaast vullen de leerkrachten van alle groepen 8 een door de aanvragers ontwikkelde vragenlijst in en krijgt de schoolleider als onderdeel van PIRLS een schoolleidersvragenlijst voorgelegd die ook voor het peilingsonderzoek kan worden benut.

Steekproefkader speciaal basisonderwijs

De steekproefomvang voor het peilingsonderzoek in het speciaal basisonderwijs is 60 scholen⁷. Het streven is dat aanvragers hiervan 85% realiseren, dat betreft dus minimaal 50 scholen. Indien op deze scholen sprake is van meerdere groepen met schoolverlaters, nemen alle schoolverlaters uit deze groepen aan het peilingsonderzoek deel. De steekproef voor het speciaal basisonderwijs wordt getrokken door de inspectie⁸; de werving van de scholen vindt plaats door de aanvragers. Zij beschikken daartoe naast de steekproef van 60 scholen over twee reservetranches van 60 scholen. Uit de eerste tranche van steekproefscholen dient minimaal 50% van de scholen aan het peilingsonderzoek deel te nemen.

Uitsluitingscriteria

Aanvragers wordt gevraagd uitsluitingscriteria op het niveau van de leerlingen te

⁷ Expliciet stratificatiecriterium voor deze steekproef is regio (CBS-indeling in noord, oost, zuid en west), impliciet criterium is uitstroomprofiel.

⁸ De totale omvang van de populatie is 289 sbo-scholen. Om rekening te houden met deelname van sbo-scholen aan eerder peilingsonderzoek onder regie van de inspectie, zal de voorgestelde sbo-steekproef door de inspectie worden getrokken.

formuleren en te verantwoorden. Uitgangspunt daarbij is dat alle exclusies samen niet meer dan 5% van de totale populatie mogen beslaan.

2.2.4 Onderzoeksvragen

In het onderzoek dienen ten minste de onderstaande onderzoeksvragen te worden beantwoord. Wat betreft de leerlingprestaties wordt gevraagd de leerlingen uit het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs (sbo) met elkaar te vergelijken. Waar van toepassing dienen verschillen tussen leerlingen uit het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs ook inhoudelijk geduid te worden. Voor het onderzoeken van de samenhang tussen de leesvaardigheid en de relevante kenmerken op het niveau van de leerling, leerkracht en school (incl. het onderwijsleerproces), vormt het in paragraaf 2.2.2 gevraagde conceptueel model de basis.

Leerlingprestaties

1. Hoeveel procent van de leerlingen einde basisonderwijs en schoolverlaters speciaal basisonderwijs beheerst de referentieniveaus (1F en 1S/2F) voor lezen en wat is de vaardigheidsverdeling op de onderliggende schaal?
2. Hoe kan de prestatie van leerlingen op de referentieniveaus worden getypeerd naar teksttypen en onderliggende kenmerken van de taakuitvoering? Beschrijf de prestaties van leerlingen met specifieke aandacht voor de grenspunten <1F-1F en 1F-1S/2F, de laagvaardige (de 10% laagst scorende leerlingen), de gemiddelde en de hoogvaardige (de 10% hoogst scorende leerlingen) leerlingen: wat kennen en kunnen deze leerlingen?
3. Hoe groot is de samenhang in uitkomsten op de onderscheiden teksttypen en kenmerken van de taakuitvoering?

Samenhang prestaties met leerling- en leerkrachtkenmerken en factoren in het onderwijsleerproces

4. Hoeveel variabiliteit in de leerlingprestaties is toe te schrijven aan scholen en hoeveel aan leerlingen? En: welk deel van de variantie is toe te schrijven aan de school en welk deel aan de klas binnen de school?
5. Welke verschillen in leerlingprestaties zijn er tussen leerlingen naar algemene⁹ leerlingkenmerken?
6. Welke verschillen in leerlingprestaties zijn er tussen leerlingen naar domeinspecifieke leerlingkenmerken (**in ieder geval** leesmotivatie)?
7. Welke verschillen in prestaties zijn er naar algemene¹⁰ leerkrachtkenmerken?
8. Welke verschillen in prestaties zijn er naar domeinspecifieke leerkrachtkenmerken (zoals attitude t.a.v. lezen en leesonderwijs)?
9. Hoe kunnen de deelnemende scholen worden getypeerd als het gaat om algemene (zoals prestatiegerichtheid van de school) en domeinspecifieke (zoals methodegebruik) kenmerken van het onderwijsleerproces op het niveau van de school en de klas?
10. Welke verschillen in prestaties zijn er naar algemene en domeinspecifieke kenmerken van het onderwijsleerproces?

⁹ Wat betreft de algemene leerlingkenmerken dienen **in ieder geval** de volgende kenmerken te worden meegenomen: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau ouders, taalrijkheid van de thuissituatie en het AVI-niveau van de leerling.

¹⁰ Wat betreft de algemene leerkrachtkenmerken dienen **in ieder geval** de volgende kenmerken te worden meegenomen: geslacht, leeftijd, opleiding en leservaring.

11. In welke mate worden leerlingprestaties en schoolprestaties verklaard door kenmerken van leerlingen, leerkrachten en onderwijsleerproces in onderlinge samenhang?

Trends over tijd in leerlingprestaties

12. Welke verschillen zijn er tussen de leerlingprestaties einde basisonderwijs en einde speciaal basisonderwijs anno 2021 en de leerlingprestaties in het peilingsonderzoek leesvaardigheid van 2011/2012¹¹, indien nodig controlerend voor achtergrondkenmerken?

2.2.5 Producten, tussenproducten en looptijd onderzoek

Producten en tussenproducten

Het onderzoek leidt tot de volgende tussenproducten:

- Set instrumenten voor het peilingsonderzoek, samengesteld uit bestaande en/of nieuw ontwikkelde instrumenten. Onderdeel van het peilingsonderzoek vormt een pretest van het instrumentarium op niet aan het hoofdonderzoek deelnemende scholen. Voor de pretest werven de aanvragers scholen, nemen ze de pretest af en beantwoorden deze.
- Afnamedesign: toedeling van de instrumenten aan scholen en leerlingen voor de pretest en de daadwerkelijke afname.
- Instructie, handleiding en materialen voor de afname.
- Analyseplan. In het analyseplan wordt gespecificeerd welke analyses worden uitgevoerd om de kwaliteit van het instrumentarium te bepalen. Daarnaast wordt aangegeven welke analysetechnieken worden ingezet ter beantwoording van de onderzoeksvragen.

Het onderzoek leidt tot de volgende eindproducten:

- Rapportage voor de deelnemende scholen op schoolniveau (incl. informatie over het onderwijs in leesvaardigheid op de scholen).
- Eindrapport en een databestand van het peilingsonderzoek¹² dat in een voorgeschreven (nader overeen te komen) format wordt opgeleverd aan de inspectie. Na publicatie van het eindrapport worden de data, met uitzondering van de ankeritems en in overleg met de inspectie, ontsloten in Data Archiving and Networked Services (DANS) ten behoeve van nader onderzoek en publicaties.

Het eindrapport bevat ten minste:

- Een beschrijving van de opzet van het onderzoek, de werving en de respons (incl. verantwoording respons/representativiteit en non-respons analyse).
- De opzet en uitvoering van het veldwerk en de dataverzameling (incl. een beschrijving en verantwoording van de kwaliteit van het databestand).
- Een beschrijving en verantwoording van het gebruikte instrumentarium (incl. gegevens als schaling, betrouwbaarheid en validiteit van de gehanteerde instrumenten).
- De resultaten van de analyses ter beantwoording van de onderzoeksvragen.

Een gedeelte van de bovengenoemde werkzaamheden zal uitgevoerd dienen te worden in samenwerking met het Nederlandse PIRLS-consortium dat

¹¹ Kuhlemeier, H., Jolink, A., Krämer, I., Hemker, B., Jongen, I., Berkel, S. van, & Bechger, T. (2014). *Balans van de leesvaardigheid in het basis- en speciaal basisonderwijs 2*. Uitkomsten van de peilingen in 2011 en 2012 in groep 8, groep 5 en de eindgroep van het SBO. Arnhem: Cito

¹² De data van PIRLS worden door het Nederlandse PIRLS-consortium verwerkt en ontsloten t.b.v. nader onderzoek en publicaties.

verantwoordelijk is voor de steekproeftrekking in het basisonderwijs, de werving van de basisscholen en de dataverzameling op alle deelnemende basis- en sbo-scholen. De inspectie zal aan de hand van het eindrapport van de aanvragers zelf publiceren over de resultaten van het peilingsonderzoek. Nadat het rapport van de inspectie is verschenen (maximaal een jaar na oplevering van het eindrapport door de aanvragers), kan het consortium zelf over het door hen uitgevoerde onderzoek publiceren.

Looptijd onderzoek

Aanvragers dienen de exacte timing en uitvoering van de werkzaamheden vorm te geven, in afstemming met het Nederlandse PIRLS-consortium. Globaal genomen dient de werving voor de peiling vóór de zomervakantie van 2020 aan te vangen en de dataverzameling voor de peiling in de periode maart 2021 tot en met juni 2021 plaats te vinden. De feedback aan de deelnemende scholen dient uiterlijk juni 2021 aan de deelnemende scholen te worden toegestuurd (in afstemming met de terugkoppeling van de PIRLS-resultaten). Tot slot dienen de eindrapportage en het databestand in twee fases te worden aangeleverd. Uiterlijk december 2021 wordt een rapport over de leerlingprestaties en de via de leerlingvragenlijst en leerkrachtvragenlijst verzamelde data aangeleverd, samen met het bijbehorende databestand. Daarmee worden alle onderzoeksvragen m.u.v. (delen van) vraag 9, 10 en 11 beantwoord. Het eindrapport en databestand worden uiterlijk eind september 2022 in samenwerking met het Nederlandse PIRLS-consortium aangevuld met de informatie uit de schoolleidersvragenlijst waarmee de vragen 9, 10 en 11 volledig zijn beantwoord.

3 Richtlijnen voor aanvragers

3.1 Wie kan aanvragen

Aanvragen kunnen worden ingediend door onderzoeker(s) met een aanstelling voor ten minste de looptijd van het project bij een (onderzoeksinstelling die gelieerd is aan een) universiteit, een instelling voor hoger beroepsonderwijs, of een andere onderzoeksinstelling in Nederland waar onafhankelijk onderwijsonderzoek wordt uitgevoerd.

Het onderzoeksproject dient te worden uitgevoerd door een consortium, dat wil zeggen een samenwerkingsverband van bovengenoemde onderzoeker(s). In het consortium is, naast inhoudelijke expertise op het gebied van leesvaardigheid, expertise op het gebied van instrumentontwikkeling, dataverzameling en data-analyse aanwezig. Daarnaast is kennis van het Nederlandse onderwijsveld (bij voorkeur van het (speciaal) basisonderwijs) vereist, evenals het hebben van een netwerk daarbinnen. Ook commerciële bedrijven (denk aan toetsontwikkelaars) kunnen deel uitmaken van een consortium.

Voor de volledigheid wordt hierbij opgemerkt dat leden van de programmaraden, programmacommissies en de Stuurgroep van het NRO niet van deelname aan de subsidieronde uitgesloten zijn. Zij vallen onder de geldende definities van 'aanvrager'. In de beoordelingsprocedure is, conform de Gedragscode Belangenverstrengeling NWO, waarborging voor het omgaan met mogelijke betrokkenheid van leden van de programmaraden, programmacommissies en de Stuurgroep van het NRO ingebouwd. Leden van de beoordelingscommissie daarentegen kunnen niet tevens aanvrager in dezelfde ronde zijn.

3.2 Wat kan aangevraagd worden

Voor deze subsidieronde Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs is een totaalbudget van € 300.000,- beschikbaar. Er wordt maximaal één voorstel gehonoreerd.

Er kan subsidie worden aangevraagd ter dekking van zowel de direct aan het project verbonden personele als de materiële kosten. Alle kosten dienen inhoudelijk gemotiveerd te worden. Er kan alleen subsidie worden aangevraagd voor de kosten van personen en instellingen die in Nederland gevestigd zijn.

De NCO-programmacommissie behoudt zich het recht voor bij de toekenning van een aanvraag, vanwege budgettaire en inhoudelijke overwegingen, niet het gehele aangevraagde budget toe te kennen.

3.2.1 Personele kosten

Subsidie kan worden aangevraagd voor de salariskosten van voor het onderzoek aan te stellen personeel. Het betreft in elk geval de salariskosten van wetenschappelijk personeel en incidenteel die van niet-wetenschappelijk personeel. Voor de personele kosten wordt onderscheid gemaakt in personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstellingen gefinancierd met publieke middelen en personeel aan overige organisaties.

3.2.1.1 Personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstituten gefinancierd met publieke middelen (waaronder universiteiten, middelbaar of hoger beroepsonderwijs, instellingen voor voor- en vroegschoolse educatie, instellingen voor primair en voortgezet onderwijs)

Voor personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstituten gefinancierd met publieke middelen wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Postdocs:

Voor de aanstelling van postdocs op het project is het met de VSNU gesloten Akkoord Bekostiging Wetenschappelijk Onderzoek inclusief bijbehorende meest recente salaristarieven <http://www.nwo.nl/financiering/hoe-werkt-dat/salaristabellen> van toepassing.

Bij een voltijdsaanstelling voor de duur van het onderzoek wordt een maximale benchfee van € 5.000,- ter beschikking gesteld. Bij een aanstelling in deeltijd wordt de benchfee naar rato toegekend. Deze benchfee is bedoeld voor kosten ter stimulering van de wetenschappelijke carrière van de door het NRO gefinancierde onderzoeker (bijvoorbeeld congresbezoek, publicatie van de dissertatie).

- Overig personeel:

Overig personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstituten gefinancierd met publieke middelen, waaronder personeel met een vast dienstverband, moet uitgaan van de volgende maximale tarieven (uur/dag) gebaseerd op de Handleiding Overheidstarieven 2017:

Secretariaat	€ 53/424
Junior/onderzoeksassistente WP en NWP/docenten	€ 72/576
Medior/universitair docenten/docent-onderzoekers	€ 87/696
Senior/universitair hoofddocenten	€ 95/760
Directie/hogleraar/lector	€ 119/952

De genoemde tarieven zijn gebaseerd op het kostendekkend tarief inclusief de hierbij geldende opslagen. Het kostendekkend tarief omvat het gemiddeld bruto salaris inclusief verwachte loonontwikkeling, vakantie-uitkering, eindejaarsuitkering, werkgeverslasten plus een opslag voor overhead.

3.2.1.2 Personeel aan overige organisaties

Personeel aan overige organisaties moet uitgaan van de volgende maximale tarieven (uur/dag) gebaseerd op de Handleiding Overheidstarieven 2017:

Ondersteuning	€ 55/440
Junior	€ 81/648
Medior	€ 130/1.040
Senior/directie	€ 139/1.112

De genoemde tarieven zijn gebaseerd op het kosten-plus tarief exclusief btw, inclusief de hierbij geldende opslagen. Het kosten-plus tarief omvat het gemiddeld bruto salaris inclusief verwachte loonontwikkeling, vakantie-uitkering, eindejaarsuitkering, werkgeverslasten, een opslag voor overhead plus een winstopslag.

Op www.nro.nl/projectbeheer is de Handleiding Overheidstarieven 2017 te vinden met hierin een nadere toelichting op bovenstaande tarieven.

In de aanvraag dient te worden aangegeven hoe de aangevraagde personele kosten verdeeld worden over de verschillende leden van het consortium (indien van toepassing) met de overwegingen achter deze verdeling. In de aanvraag worden per type personeel de dagtarieven opgenomen met een maximum van bovenstaande tarieven; een lager tarief mag worden opgenomen. Deze tarieven zijn vervolgens bindend. Dit betekent dat de in de aanvraag op te nemen uurtarieven worden aangehouden bij een eventuele toekenning en uiteindelijke subsidievaststelling.

De hoofdaanvrager is verantwoordelijk voor de verdeling van het budget over de leden van het consortium.

3.2.2 Materiële kosten

In een aanvraag kan subsidie worden aangevraagd ter dekking van materiële kosten, zoals:

- de aanschaf van speciaal voor het onderzoek benodigde apparatuur, gebruiksgoederen;
- kosten voor het houden van enquêtes, het doen van experimenten en testonderzoek, en de aanschaf van databestanden;
- reizen die noodzakelijk zijn in verband met het onderzoek;
- studentassistentie;
- kosten die verband houden met disseminatie van onderzoeksresultaten, op toegankelijke wijze ter beschikking stellen van onderzoeksdata, kennisoverdracht en kennisbenutting.

Let op: congresbezoek van postdocs wordt bekostigd vanuit de benchfee. Dit betreft een vergoeding van maximaal € 5.000,-. Congresbezoek voor het overige personeel kan worden aangevraagd als 'congreskosten overig personeel'.

Uitsluitend kosten die rechtstreeks voortvloeien uit het onderzoek zijn subsidiabel. Er kunnen derhalve bijvoorbeeld geen huisvestings-, overhead-, onderhouds- of afschrijvingskosten uit het materiële budget worden bekostigd.

De kosten van apparatuur, van verbruiksgoederen of van administratieve of technische hulp die tot het gebruikelijke voorzieningenpakket van een onderzoeksinstelling gerekend moeten worden, en de kosten voor computergebruik bij rekencentra, alsmede voor het gebruik van laboratoria komen niet in aanmerking voor subsidiëring, tenzij het onderzoek een gebruik van faciliteiten met zich meebrengt dat aantoonbaar uitgaat boven het normale gebruik. Daarnaast komen kosten voor begeleiding van een postdoc niet voor vergoeding in aanmerking.

Kennisbenutting

Aangezien de inspectie zelf een publieksvriendelijke rapportage zal publiceren op basis van het aangeleverde eindrapport van de aanvragers, betreffen de kosten voor kennisbenutting enkel:

- eventuele kosten voor het in afstemming met de inspectie en het NRO organiseren van bijeenkomsten voor (specifieke) doelgroepen om eindresultaten te presenteren.

De kosten voor kennisbenutting moeten gespecificeerd en toegelicht worden in de begroting van de aanvraag. Kosten van personeel binnen het consortium voor kennisbenuttingsactiviteiten worden in het aanvraagformulier opgegeven onder 'personele kosten' en niet onder de post 'kennisbenutting', die valt onder 'materiële kosten'.

Materiële kosten dienen zowel inhoudelijk gemotiveerd als financieel onderbouwd te worden.

3.3 Wanneer kan aangevraagd worden

Intentieverklaringen dienen voor **13 juni 2019**, 14:00 uur CE(S)T door het NRO te zijn ontvangen.

Aanvragen dienen voor **11 juli 2019**, 14:00 uur CE(S)T door het NRO te zijn ontvangen.

Bij het indienen van uw aanvraag in ISAAC dient u ook online nog gegevens in te voeren. Begin daarom ten minste één dag vóór de deadline van deze call for proposals met het indienen van uw aanvraag. Aanvragen die na de deadline zijn ingediend worden niet meegenomen in de procedure.

3.4 Het opstellen van de aanvraag

- Download het aanvraagformulier vanuit het online aanvraagstelsel ISAAC of vanaf de website van NWO (onderaan de webpagina van het betreffende financieringsinstrument).
- Vul het aanvraagformulier in.
- Sla het formulier op als pdf en upload het in ISAAC.

Het uitgangspunt bij het opstellen van een aanvraag wordt gevormd door deze call for proposals.

Uw aanvraag dient in het Nederlands te worden opgesteld.

Disciplinecodes

Het is verplicht om in het aanvraagformulier een of meerdere disciplinecode(s) in te vullen die van toepassing is/zijn op het voorgestelde onderzoek. U kunt hiervoor alleen gebruik maken van de NWO-disciplinecodes, te vinden via www.nwo.nl/disciplinecodes. Het is verplicht om deze informatie ook in ISAAC in te vullen in het tabblad "Algemeen" bij "Disciplines" voor u de aanvraag indient. In zowel het aanvraagformulier als ISAAC hoort daar in ieder geval altijd de disciplinecode voor "Onderwijswetenschappen" (41.90.00) tussen te staan. U zet in rangorde van boven naar onder de belangrijkste (sub)disciplines.

3.5 Subsidievoorwaarden

Op alle aanvragen zijn de [NWO-subsidieregeling 2017](#) en het Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek van toepassing.

Open access

Alle publicaties van onderzoek die zijn gefinancierd op basis van toekenningen voortvloeiend uit deze call for proposals dienen onmiddellijk (op het moment van publicatie, dus nadat de publicatie van de inspectie is verschenen) wereldwijd vrij toegankelijk te zijn (open access). Er zijn verschillende manieren voor onderzoekers om open access te publiceren. Voor open access publicaties in tijdschriften kan subsidie worden aangevraagd.

Een uitgebreide toelichting hierop vindt u op www.nwo.nl/openscience.

Bij de peilingsonderzoeken zijn aanvragers verplicht om de eigendomsrechten op nieuw ontwikkelde onderzoeksinstrumenten over te dragen aan de Inspectie van het Onderwijs (zie ook artikel 3 en 4 van de NWO-subsidieregeling 2017). Projectresultaten moeten zo spoedig mogelijk na het verschijnen van de publicatie

van de inspectie worden gepubliceerd, ook wanneer sprake is van te verwachten exploitatierechten.

Datamanagement

Bij goed onderzoek hoort verantwoord datamanagement. Onderzoeksdata die voortkomen uit met publieke middelen gefinancierd onderzoek moeten zoveel mogelijk 'vrij' en duurzaam beschikbaar komen voor hergebruik door andere onderzoekers. Daarnaast is het belang van verantwoord datamanagement groot. Aanvragen dienen daarom te voldoen aan het datamanagementprotocol van NWO. Onderzoekers dienen in hun begroting ook rekening te houden met de personele en materiële kosten voor datamanagement. Dit protocol bestaat uit twee stappen:

1. Datamanagementparagraaf

De datamanagementparagraaf maakt deel uit van de uitgewerkte onderzoeksaanvraag. Onderzoekers dienen vier vragen te beantwoorden over datamanagement binnen hun beoogde onderzoeksproject. Zij worden dus gevraagd reeds voor aanvang van het onderzoek te bedenken hoe de verzamelde data geordend en gecategoriseerd moeten worden zodat zij vrij beschikbaar kunnen worden gesteld. Vaak zullen al bij het tot stand komen van de data en de analyse daarvan maatregelen getroffen moeten worden om opslag en deling later mogelijk te maken. Onderzoekers kunnen, in overleg met de inspectie, zelf aangeven welke onderzoeksdata zij voor opslag en hergebruik relevant achten.

2. Datamanagementplan

Na honorering van een aanvraag dient de onderzoeker de datamanagementparagraaf uit te werken tot een datamanagementplan. Het datamanagementplan is een concrete uitwerking van de datamanagementparagraaf. De onderzoeker beschrijft in het plan of gebruik gemaakt wordt van bestaande data of dat het om een nieuwe dataverzameling gaat en hoe de dataverzameling dan **FAIR**: vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar gemaakt wordt.

Uiterlijk een jaar na honorering van de aanvraag moet dat plan via ISAAC onder rapportages zijn ingediend bij het NRO. Het NRO keurt het plan zo snel mogelijk goed. Goedkeuring van het datamanagementplan door het NRO is voorwaarde voor de subsidieverlening. Het plan kan tijdens het onderzoek worden bijgesteld.

Meer informatie over het datamanagementprotocol van NWO staat op: www.nwo.nl/datamanagement. Daarnaast is informatie te vinden op de website van het Landelijk Coördinatiepunt Research Datamanagement: www.lcrdm.nl.

NARCIS

Bij aanvang van het onderzoek dient melding gemaakt te worden bij NARCIS, de Nederlandse onderzoekdatabank van Data Archiving and Networked Services (DANS) van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). Dit ten behoeve van opname van de onderzoeksbeschrijving in de databank van NARCIS: www.narcis.nl. Het onderzoek wordt dan na aanmelding binnen vijf werkdagen opgenomen in NARCIS en krijgt daarbij een uniek onderzoeksnummer (OND-nummer). Daarmee is het bekend voor andere onderzoekers.

DANS

Alle producten en tussenproducten, met name databestanden met onderzoeksgegevens die zich lenen voor meervoudig gebruik dienen, geschoond van de vertrouwelijke gegevens, de gerubriceerde gegevens en de gegevens waarvan op grond van de wet- en regelgeving het openbaar maken achterwege moet blijven, binnen drie maanden na publicatie van de rapportage door de inspectie aangeboden te worden aan het online archiveringssysteem EASY van Data Archiving and Networked Services (DANS) van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen

(KNAW, i.c. www.easy.dans.knaw.nl), onder vermelding van het unieke OND-nummer. Databestanden dienen voorzien te zijn van documentatie conform de richtlijnen van DANS. Na opname van de databestanden in EASY wordt een Persistent Identifier van het databestand toegekend door DANS.

Na toekenning

Uiterste startdatum

De studie dient direct na toekenning te beginnen met de instrumentontwikkeling, ter voorbereiding op de peiling die in het voorjaar 2021 moet plaatsvinden, anders kan het subsidiebesluit worden ingetrokken.

Voor de start van het project stuurt u de volgende startdocumenten toe aan het NRO:

- een volledig ingevuld en ondertekend projectmeldingsformulier (PMF);
- een volledig ingevuld en ondertekend personeelsinformatieformulier (PIF) voor iedere aanstelling van een postdoc op het project.

U kunt alle documenten downloaden via www.nwo.nl/nroprojectbeheer.

Startgesprek

Het project zal aanvangen met een startgesprek, waarin in overleg met een begeleidingscommissie de nadere invulling van de aanpak en nadere invulling van de samenwerking met het PIRLS-consortium - binnen de door de aanvragers voorgestelde kaders - wordt vastgelegd. De begeleidingscommissie bestaat uit een vertegenwoordiging van de inspectie en inhoudsdeskundigen. **De startgesprekken vinden plaats op 30 september, 1, 2 of 3 oktober 2019.**

Tussentijdse wijzigingen melden

Op de hoofdaanvrager van wie een project is gehonoreerd rust de verplichting om, conform de algemene subsidievoorwaarden, eventuele afwijkingen in de planning of uitvoering van het onderzoek, onmiddellijk en met redenen omkleed voor te leggen aan het NRO.

Voor budgetverschuivingen geldt dat een verschuiving tussen personeel en materieel en binnen personeel altijd dient te worden voorgelegd aan het NRO. Een verschuiving binnen het materieel budget heeft alleen te worden voorgelegd indien:

- de verschuiving gevolgen heeft voor de inhoud, planning en/of beoogde opbrengsten van het onderzoek;
- de verschuiving groter is dan 20% van het totale materieel budget of groter is dan € 5.000,-.

Monitoring voortgang onderzoek

Tijdens het traject vindt regelmatig overleg plaats tussen de aanvragers en de begeleidingscommissie. Het NRO monitort in samenspraak met deze begeleidingscommissie de voortgang en evalueert de resultaten van het gesubsidieerde onderzoek op basis van de in de aanvraag vermelde planning en beoogde opbrengsten. Het onderzoek dient de in de call voor proposals voorgeschreven planning en fasering te volgen. Indien hierop een afwijking wordt geconstateerd, behoudt de NCO-programmacommissie zich het recht voor betaling van tranches aan te houden, en de subsidie lager vast te stellen en/of in te trekken. Bij de toekenning van de subsidie ontvangt de hoofdaanvrager een nader uitgewerkte toetsings- en evaluatieprocedure.

Daarnaast verlangt het NRO dat gedurende de looptijd, en tot twee jaar na de looptijd van het project, iedere publicatie of andere vorm van output volgens het Standaard Evaluatie Protocol (SEP) afzonderlijk wordt geregistreerd in ISAAC; het

elektronische indiensysteem van NWO op www.isaac.nwo.nl. Daar is een uitgebreide beschrijving te vinden van de stappen voor het registreren van producten in ISAAC.

Beoordeling output

De aan te besteden werkzaamheden voor het peilingsonderzoek eindigen met het opleveren van het in paragraaf 2.2.5 gespecificeerde eindrapport en een databestand. Dit eindrapport en databestand worden beoordeeld op kwaliteit door de begeleidingscommissie. De begeleidingscommissie stelt een advies op dat ter bekrachtiging aan de NCO-programmacommissie wordt voorgelegd.

Eindverslag en financiële verantwoording

Uiterlijk binnen drie maanden na afronding van het onderzoek dient de hoofdaanvrager een eindverslag en een financiële verantwoording in via ISAAC. Alle tot dan toe in het kader van het project gerealiseerde en in de aanvraag genoemde output dient de hoofdaanvrager tevens afzonderlijk te registreren in ISAAC. Na goedkeuring van het eindverslag wordt de subsidieperiode afgesloten en de definitieve subsidie vastgesteld.

3.6 Het indienen van een aanvraag

Het indienen van een aanvraag bij NWO kan alleen via ISAAC, het elektronisch aanvraagsysteem. Aanvragen die niet via ISAAC zijn ingediend, worden niet in behandeling genomen.

Een hoofdaanvrager is verplicht zijn/haar aanvraag via zijn/haar eigen ISAAC-account in te dienen. Indien de hoofdaanvrager nog geen ISAAC-account heeft, dient deze dat minimaal een week voor het indienen aan te maken. Dit is om eventuele aanmeldproblemen nog op tijd te kunnen verhelpen. Indien de hoofdaanvrager al een ISAAC-account heeft, hoeft deze geen nieuw account aan te maken om een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bij het indienen van uw aanvraag in ISAAC dient u ook online nog gegevens in te voeren. Begin daarom ten minste één dag vóór de deadline van deze call for proposals met het indienen van uw aanvraag. Aanvragen die na de deadline worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.

Wanneer een hoofd- en/of medeaanvrager bij een organisatie werkt die niet is opgenomen in de database van ISAAC, kan dit gemeld worden via relatiebeheer@nwo.nl. De organisatie zal dan worden toegevoegd. Aangezien enige dagen nodig zijn om het verzoek te verwerken, dient dit uiterlijk een week voor de deadline gemeld te worden.

Voor vragen van technische aard verzoeken wij u contact op te nemen met de ISAAC-helppdesk, zie paragraaf 5.1.2.

4 Beoordelingsprocedure

4.1 Procedure

De eerste stap in de beoordelingsprocedure is een toets of de aanvraag in behandeling genomen kan worden. Hiervoor worden de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze call for proposals toegepast.

Op alle bij de behandeling, beoordeling en/of besluitneming betrokken personen is de NWO Code Persoonlijke Belangen van toepassing. Deze code vervangt per 1 juli 2019 de NWO Gedragscode Belangenverstrengeling. Meer informatie over de NWO Code Persoonlijke Belangen vindt u op de NWO website.

De datamanagementparagraaf in de aanvraag wordt niet beoordeeld en derhalve ook niet meegewogen in de beslissing om een aanvraag al of niet toe te kennen. De commissie kan wel advies geven met betrekking tot de datamanagementparagraaf. Na honorering van een aanvraag dient de onderzoeker de paragraaf uit te werken in een datamanagementplan. Aanvragers kunnen hierbij gebruik maken van het advies van de commissie.

Het NRO voorziet alle uitgewerkte aanvragen van een kwalificatie. Deze kwalificatie wordt aan de aanvragers bekend gemaakt bij het besluit over al dan niet toekennen van subsidie.

De kwalificatie kent de volgende categorieën:

- excellent
- zeer goed
- goed
- ontoereikend
- komt niet in aanmerking voor de volgende fase van de NWO-beoordelingsprocedure (geldt alleen voor financieringsinstrumenten met een voorselectie)

Voor meer informatie over de kwalificaties zie: <http://www.nwo.nl/kwalificaties>.

In deze subsidieronde is gekozen voor een procedure met uitgewerkte aanvragen.

De procedure bestaat uit de volgende stappen:

- informatiebijeenkomst
- indiening van intentieverklaringen
- indiening van aanvragen
- in behandeling nemen van de aanvragen
- voorselectie (optioneel)
- preadvisering beoordelingscommissie
- interviews door de beoordelingscommissie
- beoordeling door de beoordelingscommissie
- besluitvorming NCO-programmacommissie

Vanwege de in de beoordelingscommissie aanwezige expertise en het tijdspad voor het onderzoek is besloten gebruik te maken van de mogelijkheid gegeven bij artikel 2.2.4 van de NWO-subsidieregeling 2017 om een afwijkende selectieprocedure te volgen ten aanzien van advisering, beoordeling en besluitvorming. Deze afwijking houdt in dat de beoordelingsprocedure zonder inschakeling van referenten zal worden uitgevoerd.

Op grond van het tijdpad en de gevraagde expertise van de aanvragers is besloten gebruik te maken van de mogelijkheid bij artikel 2.2.6. van de NWO Subsidieregeling 2017 om interviews te houden met de aanvragers.

Indiening van intentieverklaringen

Door middel van een intentieverklaring geeft u aan dat u een aanvraag wilt indienen voor deze call for proposals. De intentieverklaring is bedoeld om de aanvragers te informeren over het te verwachten aantal aanvragen en om het bureau te informeren ten behoeve van volgende stappen in de procedure. Voor indiening van de intentieverklaring is een standaardformulier beschikbaar. Intentieverklaringen dienen uiterlijk **13 juni 2019, 14.00 uur** via ISAAC ontvangen te zijn. Het indienen van een intentieverklaring is verplicht. De intentieverklaring wordt ingediend door de hoofdaanvrager van het project. Namen van de medeaanvragers die al bekend zijn, kunnen in de intentieverklaring worden vermeld. U kunt hier wel nog van afwijken in het aanvraagformulier. Ontvangst van de intentieverklaring zal bevestigd worden aan de hoofdaanvrager. Het is mogelijk om een intentieverklaring in te trekken. U wordt gevraagd om dit via e-mail aan het NRO kenbaar te maken, en wanneer de verklaring via ISAAC is ingediend in ISAAC terug te trekken.

Indiening van aanvragen

Voor indiening van het voorstel is een standaardformulier beschikbaar. Aanvragers dienen zich te houden aan de in dit formulier opgenomen vragen en de toelichting hierop, alsmede aan de richtlijnen voor het maximale aantal woorden en pagina's.

Volledig ingevulde aanvraagformulieren dienen uiterlijk **11 juli 2019, 14.00 uur** via ISAAC te zijn ontvangen. Na genoemd tijdstip is indiening niet meer mogelijk. Na ontvangst van de aanvraag ontvangt de indiener hiervan een bevestiging.

In behandeling nemen van de aanvragen

Zo spoedig mogelijk na indiening van het voorstel krijgt de hoofdaanvrager bericht over het al dan niet in behandeling nemen van de aanvraag. Het NRO-secretariaat bepaalt dat aan de hand van een aantal administratief-technische criteria. Deze staan vermeld in paragraaf 4.2.1. Een aanvraag die niet voldoet aan een van de genoemde criteria, wordt niet in behandeling genomen.

Voorselectie (optioneel)

Bij grote aantallen uitgewerkte aanvragen kan de NCO-programmacommissie ervoor kiezen om een voorselectie te houden (art. 2.2.3 NWO-subsidieregeling 2017). Hierbij is het aantal ingediende aanvragen minimaal vier maal groter dan het aantal honoreringen. Bij een voorselectie worden de aanvragen globaal op de beoordelingscriteria beoordeeld. De beoordelingscommissie geeft de aanvragers gelegenheid tot wederhoor en adviseert vervolgens de NCO-programmacommissie. Vervolgens besluit de NCO-programmacommissie de minder kansrijke aanvragen terzijde te schuiven.

Preadvisering beoordelingscommissie

Elke aanvraag wordt allereerst voor commentaar voorgelegd aan leden van de beoordelingscommissie (de preadviseurs). De preadviseurs geven schriftelijk een inhoudelijk en beargumenteerd commentaar op het voorstel. Zij formuleren dit commentaar aan de hand van de beoordelingscriteria, die vermeld staan in paragraaf 4.2.2. Daarnaast geven de preadviseurs voor elk hoofdcriterium een score. De preadviseurs mogen niet betrokken zijn bij de aanvragen waarover zij adviseren.

Weerwoord

De hoofdaanvrager ontvangt de geanonimiseerde preadviezen op de aanvraag en krijgt minimaal een week de gelegenheid een weerwoord voor te bereiden. Dit weerwoord wordt geformuleerd tijdens het interview met de beoordelingscommissie.

Indien de teneur van de preadviezen overwegend negatief is, wordt het consortium dringend aangeraden om de aanvraag terug te trekken. De kans op een positieve beoordeling is over het algemeen namelijk klein bij overwegend negatieve preadviezen. Indien het consortium besluit de aanvraag terug te trekken, dan dient de hoofdaanvrager dit zo snel mogelijk per e-mail aan het bureau te melden en de aanvraag in ISAAC in te trekken.

Beoordeling door de beoordelingscommissie

De aanvragen, preadviezen en weerwoorden fungeren als startpunt voor de bespreking door de beoordelingscommissie. De beoordelingscommissie wordt door de NCO-programmacommissie ingesteld en gekozen op basis van expertise en niet-betrokkenheid bij de aanvragen.

De commissie stelt naar aanleiding van de bespreking een schriftelijk advies op voor de NCO-programmacommissie over de kwaliteit en prioritering van de aanvragen, uitgaande van de beoordelingscriteria. Dit advies wordt ook voorgelegd aan de inspectie. Het voorstel als geheel dient ten minste als goed, en alle criteria ten minste als goed beoordeeld te worden om in aanmerking te komen voor honorering.

Besluitvorming door de programmacommissie

Het advies van de beoordelingscommissie wordt door de NCO-programmacommissie getoetst. Vervolgens stelt deze de definitieve kwalificaties vast en besluit zij welke aanvraag voor honorering in aanmerking komt. Er kan maximaal één aanvraag gehonoreerd worden.

Bezwaar en beroep

Voor het indienen van formele bezwaren tegen beslissingen in het kader van de subsidieronde Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs staan, waar van toepassing, de geldende bezwaar- en beroepsprocedures open.

Voorlopig tijdpad

11 juni, 15.00-16.30 uur	Informatiebijeenkomst
13 juni 2019, 14.00 uur	Deadline indiening intentieverklaringen
11 juli 2019, 14.00 uur	Deadline indiening aanvragen
juli/augustus	Preadviezen
week 36 (2-6 september)	Interviews en vergadering beoordelingscommissie
begin september	Besluit NCO-programmacommissie
medio september	NRO informeert de indieners over het besluit

Aanpassingen procedure

Het kan zijn dat het NRO het noodzakelijk acht om tijdens de lopende procedure nog aanpassingen in de werkwijze of het tijdpad van deze subsidieronde aan te brengen. Eventuele aanpassingen in de procedure zullen aan de aanvragers worden gecommuniceerd.

4.2 Criteria

4.2.1 Formele ontvankelijkheidscriteria

Om in aanmerking te komen voor toelating tot de beoordelingsprocedure dient iedere aanvraag te voldoen aan een aantal formele voorwaarden, zoals hieronder beschreven. Aanvragen zullen eerst op deze voorwaarden worden getoetst. Alleen aanvragen die aan de onderstaande voorwaarden voldoen, zullen tot de beoordelingsprocedure worden toegelaten:

- de intentieverklaring is tijdig en via ISAAC ingediend;
- de aanvraag is ingediend door een instelling die aan de gestelde eisen in paragraaf 3.1 voldoet;
- het aanvraagformulier is, na eventueel verzoek tot aanvulling of wijziging, juist, compleet en volgens de instructies ingevuld;
- de aanvraag is ingediend op de wijze die door het NRO is aangegeven;
- de aanvraag is tijdig en via het ISAAC-account van de hoofdaanvrager ingediend;
- de aanvraag is in het Nederlands opgesteld;
- de aanvraag is helder en navolgbaar opgesteld;
- de aanvraag valt binnen de thematiek van deze call for proposals;
- het budget is volgens de richtlijnen in de call for proposals opgesteld;
- de periode waarover subsidie wordt aangevraagd is passend bij de looptijd van het peilingsonderzoek.

4.2.2 Inhoudelijke beoordelingscriteria

De onderzoeksvoorstellen voor deze call for proposals worden inhoudelijk beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

1. De kwaliteit van het onderzoeksplan (35%);
 2. De kwaliteit van het beoogde instrumentarium (20%);
 3. De kwaliteit van het afnamesdesign en het plan voor werving en feedback (20%);
 4. De kwaliteit van het consortium (15%);
 5. De prijs/kwaliteit-verhouding (10%).
1. De kwaliteit van het onderzoeksplan
 - a. helderheid, volledigheid en haalbaarheid van het plan van aanpak;
 - b. kwaliteit van de uitwerking van het conceptueel model;
 - c. kwaliteit van de onderbouwing van de gemaakte keuzes en de wijze waarop de onderzoeksvragen zullen worden beantwoord;
 - d. mate waarin het onderzoeksplan beantwoording van de onderzoeksvragen mogelijk maakt;
 - e. specificatie van de uitsluitingscriteria op het niveau van de leerlingen;
 - f. gedegen beschrijving van de voorgestelde wijze van dataverzameling en data-analyse;
 - g. kwaliteit van de uitwerking van de ijking aan de standaarden 1F en 1S/2F van de referentiesets.
 2. De kwaliteit van het beoogde instrumentarium
 - a. concreet en onderbouwd voorstel voor het in te zetten instrumentarium voor het peilingsonderzoek;
 - b. een concrete specificatie van de procedures waarmee de betrouwbaarheid en validiteit van het beoogde instrumentarium worden onderzocht (met specifieke aandacht voor de constructvaliditeit);
 - c. een adequaat voorstel voor het inzetten van ankeritems uit het vorige peilingsonderzoek t.b.v. het bepalen van een trend.
 3. De kwaliteit van het afnamesdesign en het plan voor werving en feedback
 - a. haalbaar afnamesdesign met goede balans tussen de gevraagde inspanningen van scholen, leerkrachten en leerlingen en het verkrijgen van een betrouwbaar en volledig beeld van de leesvaardigheid, leerling-, leerkracht- en schoolkenmerken (incl. het onderwijs in leesvaardigheid);
 - b. verwachte effectiviteit, originaliteit en innovativiteit van de voorgestelde aanpak voor werving en het optimaliseren van het responspercentage in het speciaal basisonderwijs;

- c. relevante en betekenisvolle feedback op schoolniveau aan deelnemende scholen.
4. De kwaliteit van het consortium
 - a. kennis van het Nederlandse onderwijsveld, het hebben van een netwerk daarbinnen en de bereidheid om het onderwijsveld te betrekken bij onder andere de validering van het instrumentarium;
 - b. expertise op het terrein van leesvaardigheid in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs;
 - c. ervaring met grootschalige dataverzameling en -analyse;
 - d. ervaring met instrumentontwikkeling;
 - e. de bijdrage van de individuele consortiumpartners aan het onderzoek.
 5. De prijs/kwaliteit-verhouding
 - a. adequate onderbouwing van de gevraagde middelen;
 - b. goede balans tussen investeringen in instrumentontwikkeling/-samenstelling, dataverzameling en analyses ter beantwoording van de onderzoeksvragen.

Het eerste criterium telt voor 35% mee in de eindbeoordeling. Het tweede en derde criterium tellen elk voor 20% mee, het vierde criterium telt voor 15% mee en het vijfde criterium telt voor 10% mee. De beoordeling per criterium, elk met het gewicht zoals hierboven aangegeven, resulteert in een eindkwalificatie waarbij het standaard kwalificatiesysteem van NWO wordt gehanteerd.

Op **alle criteria** dient ten minste sprake te zijn van **een kwalificatie 'goed'** om in aanmerking te komen voor subsidietoekenning.

5 Contact en overige informatie

5.1 Contact

5.1.1 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen over Peil.Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs en deze call for proposals neemt u contact op met:

Beleidsmedewerker

Dr. Nina Ouddeken

T: 070 349 41 04, E: opro@nro.nl

Secretariaat

T: 070 344 09 28, E: opro@nro.nl

Contactpersoon Inspectie van het Onderwijs

Drs. Marleen van der Lubbe

T: 088 669 60 88, E: m.vanderlubbe@owinsp.nl

5.1.2 Technische vragen over het elektronisch aanvraagstelsel ISAAC

Bij technische vragen over het gebruik van ISAAC kunt u contact opnemen met de ISAAC-helpdesk. Raadpleeg eerst de handleiding voordat u de helpdesk om advies vraagt. De ISAAC-helpdesk is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur op telefoonnummer +31 (0)20 346 71 79. U kunt uw vraag ook per e-mail stellen via isaac.helpdesk@nwo.nl. U ontvangt dan binnen twee werkdagen een reactie.

Uitgave:
Nederlandse Organisatie voor
Wetenschappelijk Onderzoek
Versie: juli 2017

Bezoekadres:
Laan van Nieuw Oost-Indië 300
2593 CE Den Haag

april 2019